

Utdanningsplan i Helse Vest augeavd.

FSS

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialisering- /suppleringstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdanningsvirksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal senest publiseres 1 juni 2019 og skal deretter oppdateres årlig.

Spesialitet: Oftalmologi ved augeavdelinga FSS, Helse Førde.

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Sentralsjukehuset i Sogn og Fjordane er etter den eksisterande (gamle)ordninga godkjent som utdanningsinstitusjon gruppe II i augesjukdommar, for inntil 3,5 år av normert spesialiseringstid som er 5 år.

Innbyggjartalet i Sogn og Fjordane (og nedslagsfeltet for sjukehuset vårt) er ca 109.500.

Augeavdelinga disponerer 3 senger på kirurgisk avdeling.

I 2018 var det 36 liggjedøgn for augepasientar.

På poliklinikken vart det i 2018 utført **8656** polikliniske konsultasjonar, og totalt **1583** dagkirurgiske inngrep.

Det meste av avdelinga si verksemd føregår på poliklinikken. Overlegane har hovudtyngda av oppgåvene sine her. Tradisjonelt avdelingsarbeid er redusert etter at sengeposten vart nedlagd i 2008, og ein har nå innlagde augepasientar lokalisert på kirurgisk avdeling (sengepost). Avdelingsarbeidet vert hovudsakleg utført av LIS-legane. Oppgåvene består av

journalisering, utgreiing og behandling av pasientar, vurdering før operasjon, postoperative kontrollar, laserbehandling og kirurgiske inngrep.

Augeavdelinga har ein moderne utstyrspark. Det er takhengt operasjonsmikroskop på dei to operasjonsstovene, og eitt portabelt operasjonsmikroskop ved poliklinikken (dagkirurgistove). Avdelinga har Ultralyd A- og B-scan (Ellex Eyecubed), separat A-scan, pachymeter, Icare, Lenstar LS900, 2 fakoemulsifikasjonsmaskiner (Centurion og Infiniti), Ellex funduslaser, YAG-laser, SLT-YAG-laser, OCT, Octopus autoperimeter, og digitalt utstyr for fundusfotografering og fluoresceinangiografi.

Det er eige bibliotek/møterom med rikholdig faglitteratur og tidsskrift i poliklinikken, med oppdatert litteratur kva gjeld både bøker og tidsskrift. Det er tilgang til internett frå alle datamaskiner i avdelinga. I tillegg har vi sjukehusbibliotek som ved behov kan framskaffe spesiallitteratur og artiklar. Avdelinga har spesiell kompetanse fordelt på dei ulike overlegane innan augelokskirurgi, strabologi, pediatrik oftalmologi og retina, i tillegg til den generelle oftalmologiske medisinske og kirurgiske kompetansen. Det er likevel inga formell seksjonering. Vi samarbeider godt med dei andre avdelingane på huset, særleg Nevrologisk avdeling, ØNH, Barn og Reumatologi.

For innlagte pasientar disponerer vi inntil 3 senger ved kirurgisk sengepost saman med ØNHavd på Kirurgisk avdeling i 6.etg. Hovudtyngda av avdelinga si verksemd er på poliklinikken i

1.etg. Her har vi 7 separate undersøkingseiningar. Det er også 4 rom for spesialundersøkingar: eitt rom med Lee-screen, ultralyd B-scan og pachymetri, eitt rom til synsfeltundersøkingar (Autoperimetri, Goldmann), eitt til biometriske målingar (Lenstar LS900), samt eit stort rom der fluoresceinangiografi, OCT, YAG-laser, dobbelfrekvent NdYAGlaser og SLT er samla. Vi har ei operasjonstove for småkirurgi i poliklinikken, samt 2 fullt utstyrte operasjonstover for intraokulær kirurgi i eige operasjonsavsnitt (lokalisert vegg i vegg med poliklinikken vår). I møterommet er det PC og storskjerm, samt bibliotek. I tillegg er det ekspedisjon, to administrative kontor og eit pauserom. Heile avdelinga er samlokalisert i 1. etg.

Augeavdelinga er organisert med aktivitet innan poliklinikk, avdelingsarbeid og operasjonar. Hovudtyngda av arbeidet er poliklinisk aktivitet, inkludert småkirurgi ved poliklinikken si operasjonsstove. I LIS-legane sin tenesteplan inngår det poliklinisk aktivitet i aukande grad ettersom ein opparbeider seg erfaring innanfor faget. I tillegg kjem avdelingsarbeid med fortlaufande pre- og postoperative vurderingar, og vurdering av andre inneliggande pasientar (tilsyn). LIS-legane deltek i avdelinga si vaktordning (4-delt), der ein har ansvar for å ta imot og vurdere ØH-pasientar. Ettersom det ikkje er noko seksjonering ved avdelinga er det ikkje rotasjonsordningar.

Tenesteplanen er basert på 4-delt vaktordning for LIS, og 5-delt for overlege.. På dagtid er LIS-legane sett opp på morgonmøte, undervising 2 gonger per veke, poliklinikk og evt avdelingsarbeid, samt opplæring i kirurgi og 4 timar fordjupingstid per veke.

I 2018 utførte ein ved Augeavdelinga 3.084 operasjonar på eigne operasjonsstover (katarakt, glaukom, okuloplastikk, strabisme og skadar). Injeksjonsbehandling med 1350 operasjonar er her ikkje medrekna. 1224 av operasjonane var kataraktoperasjonar.

Frå 01.01.2015 vart det oppretta eit dagkirurgisk tilbod med kataraktoperasjon på Nordfjordeid sjukhus. Dette tilbodet vert administrert og drifta av kirurgar og spesialsjukepleiarar frå Augeavdelinga (i Førde). Av det totale talet på 1224 kataraktoperasjonar ved Augeavd. i 2018, vart vel 200 av operasjonane utført på Nordfjordeid.

Augeavdelinga hadde i 2018 5 overlegeheimlar (i den eine av desse overlegeheimlane er det konstituert ein LIS-lege). Alle 3 LIS-heimlane er fylte. Augeavdelinga har eige personale med sjukepleiarar, optikarar og sekretærar. På poliklinikken er det 10,5 sjukepleiarstillingar (av desse 6 spesialsjukepleiarar i oftalmologi), 2 optikarar (1,2 stilling) og 1 ortoptist (0,2 stilling).

Beskrivelse av utdanningsløpene

Utdanningsprogrammet består av ein teoretisk del med strukturert internundervisning, og ein praktisk del som i hovudsak er knytt opp mot spesialistkandidatane sitt daglege arbeide ved avdelinga

Det er dagleg morgonmøte der ein går gjennom nye og inneliggjande pasientar ved avdelinga (previsitt). I tillegg drøftar ein problemkasus og nytilvisingar ved behov. Dersom aktuelt ser ein her også på rtg. bilete, fluoresceinangiografi, OCT-scan, Lee-screen og autoperimetri. Utover dagen er som regel ein eller fleire overlegar tilgjengeleg for supervisjon, drøfting og demonstrasjon av pasientar. Ein prøver så langt råd er at utdanningskandidaten får følgje opp eigne pas. ved seinare polikliniske kontrollar, dette for å få kontinuitet i behandlinga og sjå effekten av iverksett behandling.

Erfaringa viser at dei fleste av avdelingane sine spesialistkandidatar er utan erfaring frå augefaget når dei tek til ved Augeavdelinga i Sogn og Fjordane. Dei fleste vert verande ved avdelinga i ca 4 år, som tilsvarer maksimal teljande teneste i spesialiseringa. Ein kan oppnå dei fleste læringsmål ved vår avdeling. Etter dette må ein førebels vidare til ei universitetsavdeling for fullføring (med det ein etter gammalt kalte gruppe-1 teneste) i 12 mnd. Det er til ei kvar tid 2 - 4 spesialistkandidatar ved avdelinga. Den praktiske utdanninga finn stad gjennom kandidatane sitt daglege arbeid ved poliklinikk og avdeling. Gjennom deltaking på morgonmøte, journalskriving, undersøking av polikliniske og inneliggjande pasientar, ventar ein at kandidaten vinn eit grunnleggjande fagleg nivå over eit tidsrom på 36 månader.

Utdanningskandidatane vil då i aukande grad delta i poliklinikk, kirurgisk behandling og laserbehandling. Dette skjer gradvis ved at kandidaten primært observerer og assisterer, og

etter kvart utfører oppgåvene under supervisjon/assistanse av overlege. Etter vurdering vil han/ho seinare kunne utføre sjølvstendig verksemd utan direkte supervisjon. Avdelinga si drift og struktur gjer at denne delen av undervisninga gjev ein oversiktleg progresjon, og som naturleg tilpassast utviklinga for den enkelte spesialistkandidaten. Ein tek mål av seg å sette opp pasientar i poliklinikken til LIS-legane utifrå erfaring og kompetanse, slik at dei ved det pasientretta arbeidet får ny lærdom og progresjon i faget.

Kandidatane tek del på alle obligatoriske kurs innan spesialistutdanninga i augesjukdommar. Utdanningskandidatane har rett til fri (med løn) frå avdelinga for å kunne delta ved aktuelle obligatoriske kurs.

Det er sett av 4 timar til fagleg fordjupning pr. veke. Kandidaten står fritt til å bruke dette til teoretisk fordjuping eller til å bli med på operasjonar eller anna av interesse som føregår ved avdelinga. Ein har då god tilgang på faglitteratur: bøker, tidsskrift og internett. For tida har ein ikkje noko forskingsprosjekt ved avdelinga. Alle kandidatar vil likevel bli gitt moglegheit til å ta del i dette dersom dei sjølve viser initiativ og har interesse for forskning.

Introduksjon av nye

Utdanningskandidatane får tildelt vegleiar ved oppstart. Ein har eit vegleingsmøte kvar veke i 4 veker, deretter kvar månad.

Det er tillaga ein introduksjonsperm fro nytilsette LIS, som inneheld avdelinga sine viktigaste rutiner og ein introduksjon til obligatoriske kurs ved Helse Førde. Ein ver tidleg tildelt egne pasientar i poliklinikken under supervisjon.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Vakhavande overlege har sett av 3 x 30 minutt til supervisjon av LIS kvar vaktdag. I tillegg kan andre overleger i poliklinikken ha supervisjon på einskilde pasientar.

Alle LIS får tildelt vegleiar ved oppstart. Ein har eit vegleingsmøte à 60 minutt kvar 4.veke. Alle vegleiarar er kurs i dette og dermed formelt godkjende.

Ein har faste møter kvar morgen med alle legane, til gjennomgang av pasienter og andre tema. Det er foreløpig ikkje sett av andre gruppemøter til felles supervisjon enn det.

I tenesteplanen for LIS er det sett av 4 timar per veke til fagleg fordjuping, i praksis løyst ved ein heil fordjupingsdag (8 timar) kvar 14.dag. På avdelinga sitt møterom/bibliotek, samt i poliklinikken, er det god tilgang til relevant litteratur samt ei rekke ulike oftalmologiske tidsskrift. Spesialistkandidatane vert oppmoda om å skaffe seg relevant grunnlitteratur sjølv.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Vegleingsarbeidet startar med at kandidat og rettleiar samtalar om kandidaten sin utdanningsplan, og at det vert utarbeidd ein konkret individuell utdanningsplan for kandidaten. Denne vert utarbeidd i forhold til målskildring og gjennomføringsplan for

augesjukdommar. Ein har som siktemål å oppgradere denne kvart halvår for å planlegge ei god framdrift i faget, og sette opp delmål for neste halvår om kva kandidaten skal fordjupe seg i, og kva kandidaten bør opplærast i av praktiske prosedyrer.

Det er vegleiar sitt ansvar å evaluere kandidaten og gi tilbakemeldingar m.o.t. fagleg utvikling. Progresjonen for den enkelte vert evaluert m.a. i forhold til sjekklister, slik dei er nemnt i spesialiteten si målskildring. Denne evalueringa skal relaterast til kandidatens eigen utdanningsplan. Utdanningskandidatane fører sjølv sjekklister (og evt. operasjonslister) og oppgraderer læringsmål i komptanseportalen. Vegleiar er tildelt godkjenningssfunksjon, men medisinsk ansvarlig overlege har ansvar for endelig godkjenning.

I tillegg til det avtalte rettleiingsmøtet vil det etter behov være fortlaupande / ikkje-avtalte vegleingsamtaler mellom kandidat og rettleiar. Alle overlegar skal være til disposisjon for praktisk klinisk ad hoc-vegleing/supervisjon når dei er tilstades i avdelinga.

Teoretisk undervisning

Undervisninga består av eit strukturert program som vert lagt opp etter emnelister og aktualitet for dei obligatoriske kursa i «Augemodellen» (sjå målskildring for augesjukdommar). Internundervisninga inngår i tenesteplanen for alle legane ved avdelinga, og føregår måndagar kl. 08.00 - 09.00, og torsdagar kl. 08.0 - 09.00 kvar veke. Tilsaman 70 timer pr. år. Spesialistkandidatane og overlegane førebur og gjennomgår aktuelt stoff til kvart møte. I tenesteplanen for LIS er det sett av 4 timar per veke til fagleg fordjuping, i praksis løyst ved ein heil fordjupingsdag (8 timar) kvar 14.dag. På avdelinga sitt møterom/bibliotek, samt i poliklinikken, er det god tilgang til relevant litteratur samt ei rekke ulike oftalmologiske tidsskrift. Spesialistkandidatane vert oppmoda om å skaffe seg relevant grunnlitteratur sjølv.

Felles kompetansemål (FKM)

Vår avdeling har legar som er ferdig med LIS 1. Dei felles komptansemåla utover det vert ivarett med ulike kurs og evt. hospitering ved andre avdelingar.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Avdelinga sitt utdanningsutval er ansvarleg for årleg revidering av avdelinga sin utdanningsplan. Utvalet er og ansvarleg for evaluering av gjennomføring av planen, og skal iverksetje tiltak/justeringar dersom planen og/eller gjennomføring av denne ikkje fungerer i henhold til målsetjinga. Utdanningsutvalet skal etter kvart obligatoriske augekurs ha møte med evaluering av den føregåande undervisningsperioden, og legge plan for neste periode. Utdanningsutvalet bestemmer kven som har ansvar for dei ulike møtene/undervisninga i perioden.

Utdanningsansvarlig overlege er ansvarlig for at utdanninga av LIS foregår etter oppsett plan og forskrifter. Alle LIS ved avdeling kan ta direkte kontakt med vedkomande for å påpeike /

avklare evt. mangler. Utdanningsansvarlig overlege vil så ta dette opp i utdanningsutvalet eller med avdelingsleiinga.

Utdanningsutvalet skal til ei kvar være samansett av

- Utdanningsansvarlig overlege (pt. Trine Haram)
- Avdelingsoverlegen (pt. Odd Arne Standal)
- Ein LIS (pt. Anders Thommessen)

Utdanningsutvalet har i utgangspunktet ein funksjonsperiode på 1 år.

Forskning

Som LIS 1 skal alle ha gjennomført FKM-LM 10-12 om forskningsforståelse og som LIS 2/3 FKM-LM 13 som gjeld forskningsprotokoll, lovverk og forskningsetikk. Temaet forskning er del av obligatorisk gruppeveiledning for LIS 2/3 i Helse Førde.

Individuell utdanningsplan

Utdanningskandidaten er ansvarlig for å lage sin eigen individuelle utdanningsplan. Dette i samråd med vegleiar. Vegleiingsarbeidet startar med at kandidat og rettleiar samtalar om kandidaten sin utdanningsplan, og at det vert utarbeidd ein konkret individuell utdanningsplan for kandidaten. Denne vert utarbeidd i forhold til målskildring og læringsplan for augesjukdommar. Ein har som siktemål å oppgradere denne kvart halvår for å planlegge ei god framdrift i faget, og sette opp delmål for neste halvår om kva kandidaten skal fordjupe seg i, og kva kandidaten bør opplærast i av praktiske prosedyrer

Simulering og ferdighetstrening

Det vert gjeve opplæring i prosedyrer gradvis gjennom utdanningsløpet. Først teoretisk deretter praksis. Enten av vegleiar eller seksjonsansvarlig overlege i dei ulike seksjonane. Ein har høge ambisjonar om opplæring i kirurgi for alle LIS.

Ein har eigen simulator for opplæring cataractkirurgi ved øyeavd. Helse Bergen. Ein har allereie inngått avtale om samarbeid om dette.

Tillitsvalgte

Der er ein felles tillitsvalgt lege for LIS i kirurgisk klinikk, i tillegg til forteakstillitsvalgt. Ein har ikkje avdelingstillitsvalgt LIS.

Kontakt For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med

Utdanningsansvarlig overlege (pt. Trine Haram)
Avdelingsoverlegen (pt. Odd Arne Standal)

